

Ontwikkelde markten

	Slot 2012	Slot 2013	Vershil
Dow Jones (VS)	13104,14	16576,66	26,5%
S&P 500 (VS)	1426,19	1848,36	29,6%
Nasdaq (VS)	3019,51	4176,59	38,3%
Nikkei (Japan)	10395,18	16291,31	56,7%
Bel 20 (België)	2475,81	2923,82	18,1%
DAX (Duitsland)	7612,39	9552,16	25,5%
CAC40 (Frankrijk)	3641,07	4295,95	18,0%
FTSE-100 (Groot-Brittannië)	5897,80	6749,09	14,4%
Euro Stoxx 50	2635,93	3109,00	17,9%
MSCI Wereldindex	1338,50	1661,07	24,1%

De aandelenindices van de opkomende markten waren de uitzondering op de regel in 2013. ‘Emerging Markets’, daar moest je als aandelenbelegger dit keer juist niet zijn. Van de belangrijkste vier opkomende economieën deed alleen de BSE Sensex 30-index van India het goed met een winst van 9 procent; de Chinese Shanghai Composite, de Bovespa van Brazilië en de RTS Index van Rusland daalden.

BRIC (Belangrijkste opkomende markten)

	Slot 2012	Slot 2013	Vershil
Bovespa (Brazilië)	60952	51507	- 15,5%
RTS Index (Rusland)	1526,98	1442,73	- 5,5%
BSE Sensex (India)	19427	21171	9,0%
Shanghai Composite (China)	2269,13	2115,98	- 6,7%

1.3 Obligaties

De obligatiemarkten zetten in 2013 weer een stapje richting de normale situatie. Voor beleggers in Nederlandse staatsobligaties was dat slecht nieuws: doordat de rente steeg, daalden de koersen. Dat ging in 2013 zelfs zo hard, dat het koersverlies groter was dan de rente-inkomsten. Een belegging in obligaties leverde in 2013 dus verlies op en dat was voor het eerst sinds 1999.

De rente op Nederlandse staatsleningen (looptijd tien jaar) steeg in 2013 van 1,5 naar 2,2 procent. Ook in de landen

om ons heen krabbelde de rente op van het zeer lage niveau dat door de kredietcrisis was bereikt.

De leningen van de zwakkere landen van de eurozone, zoals Portugal, Griekenland, Spanje, Italië en Ierland, herstelden zich verder. Hierdoor daalden de renteniveaus in deze landen. Met de obligaties van deze landen kon in 2013 wel koerswinst worden geboekt.

Tegen het eind van 2013 werd duidelijk dat de Amerikaanse overheid de tijd rijp begint te vinden om te stoppen met het stimuleren van de economie door staatsleningen en hypotheekobligaties in de markt op te kopen. Het opkoopprogramma houdt de rentetarieven laag en dat maakt consumenten, bedrijven en dus beleggers blij.

Nu de Amerikaanse economie zichtbaar aantrekt, moet de Amerikaanse centrale bank, de Federal Reserve, het opkoopprogramma gaan afbouwen, ‘taperen’ noemen de Amerikanen dat. ‘Tapering’ was dan ook hét onderwerp voor beursgoeroe’s in de laatste maanden van 2013: wanneer zou het afbouwen beginnen en hoe snel zou het gaan. In december kondigde de Federal Reserve aan dat zij de geldkraan in januari 2014 langzaam dicht zou gaan draaien. Beurzen waren opgelucht dat het inderdaad zeer langzaam bleek te gebeuren.

1.4 Valuta’s

Net als in 2012 was de euro in 2013 een van de sterkste munteenheden op aarde. De Europese munt won vrijwel van alle andere valuta’s. Vooral ten opzichte van de Japanse yen steeg de euro flink. Of wellicht kan hier beter gezegd worden dat de yen daalde, want dat is hier vooral het geval. De euro was in 2013 ‘solid as a rock’. De yen verloor meer dan 20 procent, de Amerikaanse dollar werd 4 procent minder waard en het Britse pond en de Zwitserse frank verloren ongeveer 2 procent ten opzichte van de euro. De Chinese munteenheid yuan werd in euro’s een procentje minder waard. De Chinese autoriteiten verhoogden in 2013 de koers van de yuan iets ten opzichte van de Amerikaanse dollar, vandaar.